

ՊԱՐԱԳՐԱՅԻՆ ՔԱՆՈՒՆ

ԲԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՔԱՆՈՒՆ

Տարեկան վեցամսեայ
դրամաց 6 մեկնա 3 մեկն
Գումարաց 7 3 1/2

10
ՓԱՐԱՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10
ՓԱՐԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ վերաբերեալ որ եւ է
նամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղե-
աւ ՏՅՈՒՆԻ-ԽՈՐԱԳԻՐ Կ. ՊՈԼԻՍ ԾԷՐ-
նան չարք Բիւրոյի է՛՛՛ Խան Երկրորդ
թիւ 19:

Direction du journal arménien
ՀԱՅՐԵՆԻՔ. CONSTANTINOPLE
Mordjan Ruchdi éffendi Han No-19

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Gérant-Responsable
ՅԼ. ՄԵԼԻՅԱՆ

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փետուրած «Հայրենիք»-ի իւրաքանչիւր թերթը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՄԱՆԻՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2311

ՀԻՆԴՇԱԳԻ

18 ՅՈՒՆԻՍ 1887 (Ն.Տ.) 30 ՅՈՒՆԻՍ

ՅՈՐԵՆԻՔԻ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ԱՆԳԼԻՈՅ

Յունիս 21ի առաւօտուն, Լոն-
տոյի զլխաւոր պողոտաներն շը-
քեղապէս դարդարում էին զը-
քոյակներով, հայրենասիրական
արձանադրութեամբ, ծաղիկնե-
րով եւ արքայական ընտանեաց
նկարներով: Արշալոյսէն ի վեր,
մեծ բաղնիքի մը կը խռնէր
պողոտայից երկու կողմերն, որ
ոտիկանաց ու զինուորաց անքնդ-
հատ շղթայի մը ետեւ, կատար-
եալ բարեկարգութեամբ ու համ-
բերութեամբ ժամերով կ'սպասէր
օրուան մեծ դէպքին: Շատ մը
պողոտայներու մէջ պատշգամբեր
ու բարձրաւանդակներ կառուց-
ուած էին, որոց վրայ ամենուրեք
մը դնելու տեղ վաճառուած
էր մէկ կամ աւելի տիւր: Պա-
տուհաններն եւ տանիքներն ան-
գամ անլուր գներով փոխառուած
էին: Երբ արքայական թափոյն
անցնի սկսաւ, այս պողոտայը,
գետնէն մինչեւ տուններու վեցե-
րորդ յարկն, անհուն անփի-
թառոնի մը երեւոյթն առած
էին: Որչափ կրնային զօրել մարդ-
կային աչքեր, փողոցները մարդ-
կային զլուխներու ծով մ'էր, եւ
պատերը մարդկային գլխոց բուր-
դեր: Լոնտոյի չորս միլիոնի չափ
բնակչաց վրայ միլիոն մ'ալ այ-
ցելուք աւելցած էին, եւ այս
բաղնիքիւն կը ցածին պէս դիզ-
ուած էր այն զլխաւոր ճամբայ-
ներու վրայ ուստից անցնի սահ-
մանուած էր թագուհւոյն թա-
փոյն: Որպէս զի ըստ կարի մե-
ծագոյն թուով հանգիստտեսք
վայելէին Ն. Վեհափառութեան
տեսութիւնը, թափոյնն ճամ-
բայի գիտմամբ երկարուած էր,
եւ տնօրինուած էր որ թագուհւոյն
Մայր-Եկեղեցի դացած փողոց-
ներէն տարբեր փողոցներէ վե-
րագանար իւր պալատ:

Պըրկնիկէ մի պալատն մէջ ե-
րեք թափոյններ կազմուած էին:
Կէս օրէն մէկ ժամ առաջ, թա-
փոյններէն մին ճամբայ ելաւ, ի
ձայն աղղային երգոյ, «Տէր Պա-
հէ՛ զԹագուհւոյն», զոր զինուորա-
կան նուագարանը կը հնչեցնէին:
Այս առաջին թափոյն, 20 կառ-
քերէ բաղկացեալ, կը պարունա-

կէր հնդիկ իշխաններն, Հափայի
կղզեաց թագուհին, եւ գերմա-
նացի իշխաններ եւ իշխանուհի-
ներ, աղղայական անգլիոյ արքա-
յական գերդաստանին: Ամենէն
տաւրի ուշադրաւ էին հնդիկ իշ-
խանաց գոհարազարդ փաթթոց-
ներն ու սոկեճամուկ արեւելեան
ճոխ զգեստները: Մանաւանդ
Քուշի Ռաս անուն հնդիկ իշխա-
նին փաթթոցն, արեղտիկան ճա-
ռագայթից տակ, լուսաշող վա-
ռարան մը դարձած էր, բաղմա-
թիւ թանկագին ազամաններու
շնորհիւ որով պճնեալ էր:

Այս առաջին թափոյնի կառ-
քերը բաց էին: Հանգիստտեսք
ցաւեցան որ երկրորդ թափոյնը
բաղկացնող 15 կառքերը դոց է-
ին: Զորավան ձիեր լծուած էին
այս կառքերէ ամեն մէկուն:
Դանիոյ թաղաւորը, Պեճիոյ թա-
ղաւորն ու թագուհւոյն, Սարսո-
նիոյ եւ Յանստոնի թաղա-
ւորը, Աւստրիոյ գահաժառանգ-
իշխանն եւ այլք հաւաստեցն չէին
ուզեր յունիսի տաք արեւուն
դիմագրաւել:

Ժողովուրդն անհամբեր կ'ըս-
պասէր երրորդ թափոյնին, որ
կուշանար: Վերջապէս, անգլիա-
կան բանակին ընտրեալագոյն զօր-
քերը պարունակող քանի մը զըն-
դոց յառաջխաղացութիւնը կիմա-
ցնէ թէ թագուհւոյն մեկնած է
պալատէն: Բոլոր առաջնակարգ
զօրավարք կը դառնէին ի գլուխ
այս գնդոց: Զօրքերէն եւ անգլի-
ական սպայակոյտէն ետքը կու-
գային պալատական եւ պետական
բարձրագոյն պաշտօնեայք: Այս
երրորդ թափոյն 11 բաց կառքե-
րէ կը բաղկանար չորսական ձիե-
րով լծուած: Եւ կը պարունա-
կէր թագուհւոյն գաւակները,
թոռներն ու հարսերը: Թագուհ-
ւոյն կառքն ամենէն ետքը կու-
գար, վեց ձիով լծուած, եւ ան-
կէ անմիջապէս առաջ կ'ընթա-
նար պատուակալ պահապան
խումբ մը, կազմեալ Ն. Վեհա-
փառութեան մանչ զաւակներէն,
արու թոռներէն եւ փեսայներէն:
Պատուակալ պահակները ձիաւոր
էին, մէկ զմի վրայ երեքական
հոգի: Առաջին դիմն վրայ էին
թագուհւոյն թոռներն: Երկրոր-
դին վրայ՝ փեսայներն, յորս Գեր-
մանիոյ գահաժառանգ իշխանն,
որ բժիշկին արդեւրէն հակառակ

ներկայ կը գտնուէր, չքեղ էր
իւր սպիտակ համազգեստով, թէ
եւ հիւանդոտ դէմքով: Վերջին
գիծը կը կազմէին թագուհւոյն
երեք օրդէք, որոց մէջ տեղն էր
գահաժառանգ Ուէյլի իշխանը,
մարեշալի համազգեստով: Այս
պահակախումբը շերմագին հա-
մակրանաց աղաղակներով ողջուն-
ուեցաւ, որք սաստիկացան երբ
վերջապէս եկաւ անցաւ թագուհ-
ւոյն բաց կառքը, Ն. Վեհափա-
ռութիւն, թէեւ սեւ հագած,
սուղը թողած էր՝ ամուսնոյն մա-
հէն (1860էն) ի վեր առաջին ան-
գամ, սպիտակ գլխարկ մը դնե-
լով: Իրեն քով նստած էին իւր
անդրանիկ զուտոր, կին գահա-
ժառանգ իշխանին Գերմանիոյ, եւ
Ուէյլի իշխանուհին, Զարին քոյ-
րը, որոյ զգեստը չքեղութեան
ու ճաշակի հրաշալիք մը համար-
ուէր: Թէեւ միւս տիկնայց ա-
մենքն ալ լաւեց գեղեցկագոյն
արդու գարդով կ'երեւէին թափո-
ւոյն մէջ: Քէմպրիճի դուքսն, իւ-
րեւ սպարապետ Անգլիոյ բանա-
կին, ձիով կ'ընթանար թագուհ-
ւոյն կառքին քովէն, սրուն կը
հետեւէր պատուակալ պահակա-
խումբի երկրորդ մասը, բաղկաց-
եալ թագուհւոյն ուրիշ փեսայնե-
րէն, թոռներէն, եւն:

Թագուհւոյն, որ խորապէս յուզ-
եալ կը թուէր, աջ եւ ձախ խո-
նարհութիւն ընելով շնորհակա-
լութիւն կը յայտնէր ամբողջին:
Գերմանիոյ գահաժառանգ իշ-
խանն ալ շատ հաճոյք կը զգար
իւր զօրանչին ցուցուած արտա-
սովոր համակրանաց արտայայ-
տութիւններէն:

Թագուհւոյն թափոյնը կը վա-
կէին կորովի հնդիկ ձիաւորք,
զորս շատ հետաքրքրութեամբ
ու համակրանք կը դիտեր ամ-
բողջը:

Երեւակ թափոյն անցաւ Բիւր-
քատիլի աղնուական թաղէն,
դարձաւ ի Զէրինկ-Քրոս, ապա
մտաւ Դրաֆալիարի հրապարակն,
որուն համար «Թան»-ի տականա-
տեւ թղթակիցը կը դրէ: «Տե-
սայ Նեւսթրի հրապարակը Զարին
թագադրութեան օրը: տեսայ
Շանդ-Լիլիդէն Ժէրոմ Պոնարադի
եւ Վիլհելմ Հիւկի թաղման օրե-
րը: տեսայ Պուլվառներն՝ Խոս-
իայէն փրանսական զօրաց վերա-
դարձին օրն, — Եւ այս ամենայն

սչինչ էր բաղդատմամբ Դրաֆալ-
իարի հրապարակին այս առուր
երեւոյթին: Խօսքս չէ թէ զար-
դարանաց եւ լուսավառութեանց
վրայ է, այլ ժողովրդեան բաղ-
մութեան վրայ, որ կը ծածկէր,
ոչ միայն յայնաժամայ հրապա-
րակն, այլ եւ չըջեղալ տուններուն
պատուհանները, տանիքն, բարձ-
րաւանդակներն, եւ որ մաղցած
եղած եղած էր հրապարակը զար-
դարող արձաններուն վրայ:» Եւ
երեւակային պէտք է այս մարդ-
կային օվկէանի փոթորկայի աղ-
մուկն, երբ իրեւ մէկ մարդ կը
պոռային «Կեցցէ՛ թագուհւոյն»:

Անտի թափոյնը ուղղուեցաւ
Թէյմսի եզերքն, եւ պետական
պաշտօնարանաց առջեւէն անց-
նելով, «Թորհրդարանի փողոցին»
ճամբով, մտաւ Ուէյլ-միլիտարի
Արքայաբան կոչուած Մայր-Եկեղ-
եցին, ուր հին դարերէն ի վեր
ըստ անխափան սովորութեան,
թագ դրած են Անգլիոյ թագա-
ւորը, եւ ուր կը հանդչին, կամ
իրենց արձաններն ունին, Անգ-
լիոյ բոլոր մեծ մարդիկ:

Լոննի մարքիզը, թագուհւոյն
փեսայներէն մին, ճամբան վար
ինկաւ ձիէն, որ ժողովրդեան
աղմուկէն խրոչած էր, բայց չը
վնասուեցաւ, եւ Պըրկնիկէ մի պա-
լատը վերադառնալով ուրիշ ձի
մը նստելէ յետոյ, միայնակ դը-
նաց Մայր-Եկեղեցին: Ինչպէս հե-
ռադ իւր ծանոյց, արկածը ան-
պակաս եղան: Մէկ քանի մեռ-
նողներ կան, եւ շատեր արեւէ
զարնուեցան, մանաւանդ կա-
նանց մէջէն մարդիկն ոչ ոս-
կաւ պատահեցան: Նշանակելի
նախադրուշութեամբ մը, այս-
պիսեաց փոխադրման համար
պատգարակներ կային, եւ զին-
ւորականք ու կառավարական
բժիշկները շուտով տուին պէտք
եղած խնամքը:

Թագուհւոյն, Մայր Եկեղեցին
հասնելուն, ընդունուեցաւ Քէն-
դրպրիի եւ Եօքսի Արքեպիսկո-
պոսաց եւ բաղնիքիւ կալիսկոպո-
սաց ու վարդապետաց կողմէ, եւ
առաջնորդուեցաւ դէպ յարքա-
յական դահն, որ սեղանին դէմը
դրուած էր: Բաղնիքիւ հա-
մակիր աղաղակները զինուորա-
կան արծաթեայ փողերէն ու
թմբուկներէն աւելի պերճօրէն
կիմացնէին թագուհւոյն հանգի-

սաւոր մուտքն այն եկեղեցին, ուր 50 տարի առաջ թագ դրած էր թագուհին նստաւ, շրջապատեալ իւր գերդաստանին բազմաթիւ անդամներով, անդիտցի թէ օտարազգի Հիւրերուն ալ ուրոյն տեղերը սահմանուած էին: Երեւելի խումբ մ'էին Ստեփանեայի, վեհափառն Հոլքար՝ Հրեհկաստանի, Բուշի Ռաօն, Բուշ Պեհարի Մահարանն եւ անոր կինը՝ Մահարանին, Մորվի Բարուր Սահիպը, Լիւրիի Թաքուր Սահիպը, Կուտալի Թաքուր Սահիպն, Հայտեբազարի Նիզամը, Պոլստրուի եւ Ճոստրուի Մահարանայք, եւ Քալուր թաղայի Ռահային պատուիրակներն: Ուրիշ խումբ մ'էին Սիւմնի իշխանն Տիվադնկէսէ Վարօթրուքար, Ճոստրուի իշխանն Գոմաճիւ, պարսիկ Միւրդա Հիւսամիւս-Սալթանա, եւ Հաւայիի թագուհին ու իշխանուհին: Եւրոպացի՝ հիւրերուն մէջ նշանաւոր էին Գանիս, Յունաստանի Պեդիոյ եւ Սաքսոնիոյ թագաւորք, Պերթիոյ թագուհին, գահաժառանգ իշխանք Գերմանիոյ, Աւստրիոյ, Շուէտի, Բորգուկալի, Յունաստանի, Չարլին եղբայրն, Իտալիոյ թագաւորին եղբայրը, Գերմանիոյ իշխաններէն եւ մեծ Դուքսերէն շատեր, Սլոնիոյ թագուհին, քոյրը, Բորգուկալի գահաժառանգին կինն՝ Օրլէանսեան Պրականձայի իշխանուհին, Տերուլթեանց ներկայացուցիչը, ընդ որս Խալիլին ներկայացուցիչ Նուպար փաշա, եւն. եւն:

(Մնացեալը վաղը)

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

— 0 —

Փիլիպէէն Մօնթէօրի հետեւեալը կը հաղորդեն:

Սթամպուլի խնամակալը կը թակահար նախարար Պ. Եուվանչօֆի հետ հոս հասաւ շարժում մէջ: Անգլիական եւ սպանական դործակառարներէն զատ ոչ ոք չի հիւպատոսաց տեսութեան գընաց Պ. Սթամպուլի:

Առաջին դործն եղաւ սպանները տեսնել եւ անոնց հասկնել թէ խնամակալաց եւ նախարարաց անհամաձայնութիւնը ի նպատակ առաջնոց վերջացած էին:

Խնամակալը ինչպէս կը յորջորջեն, հոս իւր պաշտօնակց Մուլթուրօֆ տեղակալին հետ քանիցս խորհրդակցելով, իրենց հետեւելիք ընթացքը որոշուեցաւ: Այս որոշումներն են հետեւեալը:

1. Խնամակալութիւնը երկրին ներկայ վիճակը պիտի հաղորդէ Սպարանիէին եւ այն ջանքերը զոր խնամակալութիւնը ի դործ դըրած է բարեկարգութիւնը պահպանելու համար: Խնամակալը պիտի ըսեն թէ պատրաստ են հրաժարելու, խնդրոյն լուծուի՞ր զիւրացնելու համար:

2. Ազգին ներկայացուցիչներուն պիտի ծանուցանեն թէ Ա.

Լեւոնտի դոր Պաթէմէթի իշխանը տեղադրած է Պոլստրուի գահուն իւր ընտրելութիւնը մերժելու:

3. Սպարանիէի պիտի հաղորդեն Քոթալուր կոթալի իշխանին ընտրելութիւնը, որ իւր հաւանութիւնը տուած է արդէն:

4. Եթէ սոյն ինքնիշխան պաշտօնապէս չկարենայ ընդունիլ Պոլստրուի գահը, կամ եթէ Ռոսիոյ ներքին Սպարանիէի իշխանները իշխան մը ընտրելու մասին, չուզէ ծանուցիլ այն տոնին միայն խնամակալ մը, կամ իշխանի տեղակալ մը պիտի ընտրեն:

Անգլիական դործակառարը որ սերտ յարաբերութիւն ունի Մուլթուրօֆի հետ այս որոշումներուն հաւանութիւն տուած է:

Անոնց երկուքն ալ կուզեն որ Ալէքս փաշա խնամակալ կօրդուի, Պ. Սթամպուլի այս կարծիքէն չէր, սակայն իրոյն սոյն նործեաց յարեցաւ:

Սակայն տեսնենք թէ Պ. Բ. Կոթալուրօֆ եւ Նիքոլայիէֆ ինչ պիտի ընեն որք հակառակորդ կօտակցութիւնը կը կազմեն եւ որք, կըսուի թէ խնամակալներէն աւելի կուտակիցներ ունին:

Պ. Եուվանչօֆ նախընթաց օր մեկնեցաւ Եւնի-Չաղարայի ճանքով, առջի իրիկուն քաղաքացիականութիւնը փառաւոր ճաշ մի տուաւ ի պատիւ Սթամպուլիօֆի եւ Եուվանչօֆի, Հրաւիրելոց թիւըն էր 35 յորս կը գտնուէին Մուլթուրօֆ, Տիւրիթօֆ, քաղաքապետը, Սալթօֆ հաղարապետը, մի քանի սպաներ, Բալչէֆ եւ տըրթէօր Չոմարօֆ: Ի պատիւ Պ. Սթամպուլիօֆի եւ Մուլթուրօֆի ուրիշ սեղան մը տրուեցաւ Անգլիոյ հիւպատոսարանին մէջ: Գործակառարը երեք հոգի հրաւիրած էր, ընդ աւելն եւ քաղաքականութեան վրայ ընտաւ շնորհեցաւ:

Երկու խնամակալը այս առաւօտ թիւօֆա դացին: Վաղը կը մեկնին Կալու: Թօնէֆ փաստարանը, Դեր-Նախարար Սոլրանիէի եւ ուրիշ երեսփոխաններ: Պատերազմական դործոց նախարար Նիքոլայիէֆ գնդապետը Վիլիս դացիք է անտի թիւօֆա երթալու համար:

Պ. Թուլթանիքօֆը դռնելու համար խուցարկութիւնը եղանոտականութեան կողմէ: Միւշկու իսկ ռուսական հիւպատոսարանի թարգմանին տունը նայուեցաւ, սակայն ոչինչ գտնուեցաւ:

— Չիհնի փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնախումբը յառաջիկայ հինգշաբթի օր պիտի դուստրուի: Թուրք եւ Գրիտանիայ պատուիրակներն ալ պիտի հրաւիրուին սոյն նստին որ մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ:

— Երկու օրէ ի վեր հեռագրական հաղորդակցութիւնը խրդուած են:

— Նոր նիստ մը տեղի ունեցաւ առջի օրն ի Բ. Դուլան, որուն ներկայ գտնուեցան Մեծ Եպար-

քոսը, Արտաշէն գործոց նախարարը, Ս. Տ. Ուօլֆ եւ Յարութիւն Էֆէնտի Տառնան:

— Իւրիքէն կը գրեն թէ Արեւելոյ ֆրանսական նաւատորմը յալիսի սկիզբը Իւրիքի կողմէ:

— Իտալիոյ թագաւոր խաղաղական թաղին երկրորդ աւարձանը նուիրեր է քաղաքապետ Մադհար փաշայի:

— Մայրաքաղաքի հեղինակական գնդակները դուստրը թարս զիոյ ֆրանսական գեղաւարտան աւշեւէն անցնելու առին իւր ձին տոհմէն է, բայց անմիջապէս օդնութեան համարով օրիւրդին ձիւն վար առեր են առանց վրտանդի:

— Ասոր նման դէպք մ'ալ իտալական գեղաւարտ հայն պատահեր է: Սա կատարով պատելու տոնն կառքը շրջեր եւ գեղաւարտ հայն ոտքը ճակեր է: Կըսուի թէ իտալական թուր կտորեր է:

— Հոգոսի եւ Տրամալի մէջ ալ փառաւոր հանդէսներ կատարուեր են ի պատիւ Անգլիոյ թագաւորին եւ լուսավարութիւնը ու հրաւիրակութիւնը տեղի ունեցեր են:

— Ինչպէս երէկ գրած էինք, մաքսատան խորհրդական Պ. Պերթրամ Գերմանիա ուղեւորեցաւ: Սակայն մեկնելէ առաջ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունեցաւ:

— Կըսուի թէ Սըր Սալար Ճուշկէ... ր փաշայի ազգական հետ պիտի ամուսնանայ:

— Պ. Կէչօֆ եւ Պ. Վասօֆ նախընթաց օր մայրաքաղաքս վերադարձան Օտէսայէն:

— Պոլստրու Սպարանիէի անդամ Պ. Սլաւէթրօֆ որ խնամակալութեան հաւանութեան փախչելու համար Պոլսոյ եկած էր, Թիւրքիա դնաց ժողովին ներկայ գտնուելու համար:

— Նախկին Մեծ-Եպարքոս հանգուցեալ Համոյի փաշայի կինը Էմինէ հանըմ, առանց ժառանգորդի մեռնելով 20,000 ոսկիի կալուած է վաճառի մահուլ ինկեր է:

— Վեհ. Սուլթանն ստանալով շրջանի թագապետութեան նախագահ Մաշուգ պէյի Իւլայի Ա. պատիճան յնորհեց:

— Անգլանիի անգլիական հիւպատոս Պ. Պիւնէթ իւր ընտանեաց հետ երէկ մայրաքաղաքս իկաւ արձակուրդով, եւ 15 օրի չափ աստ պիտի մնայ:

— Պոլստրու երեսփոխանական ժողովին անդամ Պ. Սլաւէթրօֆ որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, ժողովոյ բացման ներկայ գտնուելու համար, Պոլստրու վերադարձաւ:

— Երեւելոյ իրիկուն Կեօք-Սուլի բնակեալ մեծաւարձաւոր յոյն տղեկ մը, մօրը հետ Տիւրիթիւն պարտէղին մէջ, թարմ լուսնի քաղած միջոցին, անգղաւոր նուած լճակի մը մէջ ինկալով խեղդուեր է:

— Անգլիոյ նախարարապետ Լորտ Սալիսբուրի այս միջոցին

կաշխատի որ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ հաւանութիւնը ձեռք բերէ Գոլուր տը Կոթալի իշխանին Պոլստրուի իշխան անուանման համար: Սակայն կը ծանուցուի թէ Իտալիա չէ ընդուներ այս առաջարկն, եւ թէ Գերմանիա եւ Աւստրիա ընդունաւ ընթացք մը բռնելու:

Միւս կողմէ կըսուի թէ Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ մէջ ծածուկ բանակցութիւնը կը կատարուին Պոլստրուի խնդրոյն նկատմամբ:

— Պոլստրուի լուր կուտան թէ երկրին տնէն կողմն մեծ լուսնի մը Մեծ-Սպարանիէի մեծաւոր պատմական պատճառաւ:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ	
ՕՍՈՐ ՔՕՆԱՍՈՒՏԷ	
Երէկ երկրոյ դոց.....	16 —
Այս ամսու տը բաց.....	16 2
ԻՍԹԻԳՐԱՉԸ ՏԱՆԻԼԻՑԷ	
Այս ամսու տը.....	4. 38 16
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻ	
Թրամուէլ.....	դր. 297 —
Բուլկի երկաթուղի.....	ֆր. 33 37
— 0 —	
ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄՈՅ	
Օսմանեան ոսկի.....	դր. 100 —
2) Գրանքնոց.....	88 14
Անգլիական ոսկի.....	140 31
Բոլ Իմիւրիւլ.....	90 18
Իրիկոյ.....	51 20
Բուլկի թղթաւոր.....	10 2
» արծաթ.....	75 —
Յիւրիս.....	— —
Մէհիարա (տարբ.).....	108 20
Վեցնոց.....	403 —
Հինգնոց.....	403 —
Մէթալիք.....	98 20
Բաւորդ.....	107 —
Մանր մէհիար.....	104 20
Թափիլէ.....	16 25
ՄԵՏԱՍՈՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐԶ	
Հաստատութեան	
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՐԹԱՐԱՆԻ	
Հանդէսն, ըստ կանխադրեց ծանուցման, պիտի կատարուի յառաջիկայ յունիս 28 կիւրակի օր: Շիրքի Սայրիէյի 21 թիւ շոգեւանն նոյն տուտոմ ճիշտ ժամը 12 ին պիտի մեկնի Կամուրջէն եւ հեղհեղեմ հանգիստելով Բաւորդէյ, Պէշլեթալ, Գուզլուեմուք, Օրթաքէյ, Գուրուեշլէմ, Բուլկի Հիւսար, Պոյաճքէյ եւ Ենիքէյ պիտի երթայ ուղղակի Ենի մահալէ, ուսկից հանդիսականք պիտի առաջնորդուին մերձակայ Թահիր աղայի գեղեցիկ պարտէղին, որ սահմանուած է իրեն հանդիսակալը: Կէս օրին ճաշ պիտի տրուի առաւել քան երեք հարիւր հանգիստականաց: Բոլոր օրը նուազածուաց ընտիր խումբ մը պիտի նուազէ թէ՛ շոգեւանին մէջ եւ թէ՛ հանգիստակալին: Երեկոյն շոգեւանը պիտի մեկնի Մէգար պարտէղին ժամը 10 1/2 ին:	

եւ վերայիցեալ նաւամատոյցները հանդիպելէ ետեւ պիտի լինէ կամ մարտը:

Երթեւեկի եւ ճաշի համար տոմսի գինն է Մէկ Մէծի՛Տ:

Նոքա որ կը փախաքին մասնակցիլ սոյն կրթական հանգիսին, առանձինն կամ հանդերձ ընտանեօք, կը հրաւիրուին ստանալ մասնակցութեան տոմսն. պահէ՛ք դարուստձի Պօղոս եւ Յակոբ աղաներէն, Բատրէ՛յոյ նաւամատոյցի Ձրօտարանն՝ Մ. Միշէլէն, Պէշիթթա նաւամատոյցի զրօտարանն Մարտիկ աղայէն, Օրթաքէ՛յոյ ծխավաճառ Մնացական աղայէն, եւ ի՛նչեւն կարգադիր մասնախմբի անդամոյ:

Ի դիմաց մասնախմբին Ատենապետ

Ս. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Հաշուակալ Գանձապետ
Ա. ԳԱՓԱՄԱՃԵԱՆ Տ. ՔԵԼԷԿԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ուսումնական խորհուրդն իւր երէկի նստին, ի մէջ այլոց հետեւեալ տնօրէնութիւններն ըրաւ.

1. Կրթական Տեսչութեան տնօրէնութեան իմաստալոյ որ Գ. Գալանթարեանց է՛ք. թողային վարժարանաց ուսանող մէջ երկուսն աշակերտաց վրայ բնախօսութեան փորձեր կը կատարէ, որոնց ազգարարել անոր թէ ներքին չէ իրեն այդ տեսակ փորձեր ընել վարժարանաց մէջ:

2. Կէտիկ-փաշայի խաչ. վարժարանի մէջ տեղի ունեցած դանակածութեան խնդիրն քննելու համար իւր անդամակիցներէն ձեռնագրան էրամ է՛ք ի յանձնեց ստաջիկայ ուրբաթ առաւօտ յիշեալ վարժարանն երթալ եւ պէտք եղած քննութիւններն ընել:

Երան Երթալ եւ պէտք եղած քննութիւններն ընել:

3. Նկատելով որ դպրոցական քննութեան ժամանակն հասած է, բարեկարգութեան հրահանգին տրամադրութեան համաձայն իւր կողմէ խրաքանչիւր թաղի մէջ քննիչներ կարգեց, միանալով վարժարանին ուսուցչական մարմնոյն հետ կատարել քննութիւնները եւ տեղեկագրել խորհրդոյս:

4. Օժանդակ մասնախմբի յանձնարարեց ուսուցչական մարմնոյն պատուակալ անդամակցութեան վերաբերեալ մասին օրինաց ծրագիր մը պատրաստել եւ ներկայել խորհրդոյս:

5. Օժանդակ մասնախմբի տեղեկագրոյն վրայ զանազան ստորձանի ուսուցչական վրայագիր տուաւ հետեւեալներուն.

1. Յովնան փաշապետն. քանակաւորութեան իրադրութեան եւ աշխարհագրութեան,

2. Գրիգոր Սիմոնեան. իրադրութեան եւ առտին տնտեսութեան,

3. Տիգրան փաշապետն. ընդհանրաց պատմութեան եւ աշխարհագրութեան,

4. Յովհաննէս Պիպլեան. Հայերէն. պատմութեան, աշխարհագրութեան եւ թուաբանութեան,

5. Վահան Թերզեան. Հայերէն եւ Ֆրանսերէն,

6. Ահարոն Թեքլըճեան. Հայերէն, Թուրքերէն, աշխարհագրութեան եւ թուաբանութեան,

7. Ֆրանկիւլ Սիրաքեան եւ Յ. Թադէոս Տադէսեան, կառավարչութեան:

Ի յիշատակ հոգւոյ ծնողաց մի բարեպաշտ Աղգայնոյ, Պատրիարքական Գեր. Փոխ. Հայրը հանդերձեալ է յունիս 20 շաբաթ օր Ս. Պատարագ մատուցանել թաղիս Ս. Յովհաննէս

Եկեղեցւոյ մէջ, նոյնպէս Արժ. Տ. Յովհաննէս Մ. վարդապետ Արշարունի՝ վասն հոգւոյ ուրումն բարեպաշտի Աղգայնոյ, պիտի Պատարագէ յունիս 21 օր կիրակիէ ի նոյն եկեղեցւոյ:

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Վ. Ատենապետ Ատենապետ
Ն. ԱՐԲԱՃԵԱՆ Ս. Յ. ԳԱԼԱՆԵԱՆ
1887 յունիս 18
Նարը-Գարու:

Եկեղեցւոյ թաղեցւոց կողմէ հետեւեալ հանրադրութիւնն տրուած է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. նոյն թաղի դպրաց դասուծանուցեալ խնդրոյն առթիւ:

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր Նախագահ Աղգային Կրօն. Ժողովոյ:

Մի քանի տարիներէ ի վեր Եկեղեցւոյ դպրոցի մէջ դպրաց դասանուամբ ընկերութիւն մը ունինք, որ Ս. Եկեղեցւոյ պայծառութեան համար իրենց քաղցրանուագ երգեցողութեամբ Ժողովրդոց համակրութիւնը դրաւած են, բայց ներկայ առժամանակեայ Թաղ. խորհուրդս անկարելի որ առարկութիւններ յարուցանելով դպրաց ընկերութեան դէմ, վշտացուցած եւ դպրաց դասը իւր պաշտօնը շարունակելէ դադրած է:

Արդ, Ամեն. Սրբազան Հայր, քաջ տեղեկ էք թէ Եկեղեցւոյ պայծառութիւնը քաղցրելով եւ դպրոցի կրօնայ ըլլալ, եւ Ձեր Սրբազանութիւնն ալ յիշմանալանձանիւր է այս մասին, ուստի կը բողոքենք Թաղ. խորհրդոյ այս վարմանը դէմ, եւ կը խնդրենք որ հրաման ընէք թաղիս քաղցրիչ Գեր. Հմայեալ Սրբազան Հօր սր իւր ներկայութեան կոչելով դպր-

րաց դասը իւրեանց առաջարկը ի նկատի առնէ եւ վերջ տալ սոյն խնդրոց որ թաղիս մէջ կըրնայ երկպառակութեանց տեղի տալ:

Մնամբ Ձերդ Սրբազանութեան հաւատարիմ ծառայող
(Ստորագրութիւնը)
1887 յունիս 17 Եկեղեցւոյ:

Հրատարակեցաւ ՀնՁԱԿԻ Գ. ՂԵՐՁԱՆԻ յաւելումն, «Երկու Անվարտներ» կատակերգութիւնը, զոր ձեռքէ 3 դահեկանի կը վաճառուի, իսկ բաժանորդաց նուէր կը տրուի:

ՀնՁԱԿԻ չորրորդ հատորն պատկերազարդ պիտի լինի, առանց զնոյ յաւելման, որոյ առաջին տետրակը յառաջիկայ Ուրբաթ օր պիտի հրատարակուի:

Հրատարակուեցան նաեւ ԵՐԿՐԱ-ԳՈՒՆՏԻ մարտ-ապրիլ ամսաթիւերն, եւ ԳՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ յունիսի ամսաթիւն:

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՄԱՆԵԱԿԸ

Աղէքսանդր Տիւմայի սոյն հետաքրքրաշարժ եւ դիւթիչ վէպին երկրորդ հատորն աւարտած լինելով, կը ծախուի բոլոր դրամաճառաց եւ ջրավաճառ Պօղոս եւ Յակոբ աղաներու քով:

Ասկէ առջի թերթերով հրատարակուած էր թէ Թագուհւոյն Մանեակի ցրուիչ փոխուած, իսկարի եւ Բուրաստանի ցրուիչ պիտի կատարէր, բայց մի քանի գործերով զբաղեալ լինելով չէ կարողացաւ կատարել որ դարձեալ խախտող ցրուիչ Պ. Գալանթարեան պիտի կատարէ: Կը յուսարկէ թէ մեր Պատ. բաժանորդք անդորրագրերը ներկայացուցած միջոցին հասին վճարել իրենց բաժանորդագրերը որ աւելի դիւթիւն մը տուած պիտի ըլլան շուտով աւարտելուն:

նեցած դպրոցումն անարդար կը նկատուի: Ինչ մտնեալով:

«Պարոն, ըսաւ, այս դիւթեր եկած եմ հոս իբր միջնորդ եւ իբր բարեկամ, կը յուսամ թէ պիտի հասկընաս ինչ որ շահդ կը պահանջէ եւ լաւ մը ի նկատ առնուի խօսքերս:

«Ապահովցուցի զինքը թէ ըսածին պէս պիտի ընէի:

«Այն բոլոր տարիներէն վերջ որ ձեր հաւատարմութիւնն առ ձեր Ձարն եւ առ ձեր դրօշն ամեն տարակոյսէ վեր դատած էի, ձեզ ցուցուցած ամեն բարութիւններէս վերջ, դաւնդդ եւ զօրապետդ անարգելի բոլորովին անհաւատալի կը թուի ինձ:

«Սո՛ւտ է: Անմեղ եմ այդ ամբաստանութեանէն, պողոսի ոտքի վրայ ելնելով:

«Լուէ՛, պատասխանեց, դժած դէմքով մը. դրութիւնները ձեր քով գտնուեցան. այդ դէպքը ապացոյցի պէտք չունի: Եթէ որդիս ինծի դէմ ապստամբէր, աւելի սաստիկ չէի վերաւորուեր: Բայց այժմ իսկ չեմ կարող մոռնալ ինչ որ ձեզ նկատմամբ զգացած եմ եւ ասոր յիշատակը կը մըղէ զիս մոռնալ արժանապատուութիւնս եւ դիւրս: Եթէ այս նկատումը չունենայի իսկ, ուրիշ գրգռմը պիտի ունենայի — ձեր հէք, սրտակոտոր կլինը: Կուզեմ ինչայլ իրեն այն սոսկումը զոր պիտի ազդէ ձեր դատապարտութիւնը, որ ստուգուած է:

«Բարձրաձայն հառաչեցի:

Նշան ըրաւ որ աթոռ մը առնեմ եւ հեղուկէն դաւաթ մը տուաւ ինձ: Առի, եւ վեր լոյսին բըռնելով, ուրախութեան արբիւ, գոչեցի:

«Ուրախութիւն մաղթէ՛ ինձ, վարձնին: Գալ տարի այսօրս կենացս երջանկագոյն օրը պիտի լինի: Ծէննիւն կենացը: Խմէ՛ հարսնիքիս նախատարեղարձին:

«Հարսնիքիդ մի, պողոս խստիւ, աւելի աղէկ էր որ յուղարկաւորութեանդ լինէր, որովհետեւ անկէ մինչեւ դերեղման ճամբան կարծ է, փոխանակ ոլորապտոյտ լինելու: Գիտե՞ս արդեօք թէ այսօր ինձ համար ինչի՞ տարեղարձ է:

Սեղանին կըթնեցաւ եւ ուշադրութեամբ երեսս նայեցաւ, դէմքը ցաւէ գունատած:

Քիչ մը կենալէ ետք շարունակեց.

«Այսօր տարեղարձն է չիջման կենացս մէջ ունեցած բոլոր ուրախութեանց. սրտիս պարունակած ամեն յոյսերուն — երիտասարդութեանս, զօրութեանս, պատուոյս — եւ բոլոր ասոնք կնոջ մը պատճառաւ, դեռնին տակն անցնին ամենքն ալ: Ձերքն Տէնիսըն, ինձ նայէ՛: Ապարեղիդ կործանիլը տեսնելէս առաջ, պատուեմ պիտի անցեալս ծածկող քողը եւ ցոյց տամք կործանեալ կեանքս: Մտիկ ըրէ՛: Առջիդ կեցած է մէկը որոյ մաղերը ճերմկեալ սկսած են, եւ որոյ երիտասարդութիւնը լմնացած է: Կը կարծե՞ս թէ ժամանակը զիս ծերացուց: Ոչ. կլին մը: Հաղիւ 38 տարու կամ 13 տարի առաջ, չէի կարծեր թէ այսպէս պիտի լինէի:

